

Rozmieszczenie obiektów ^{Marzec 2010}

Pięć lat temu, 23 marca 2005 roku, odnotowano serię wybuchów w rafinerii ropy naftowej Texas City w Teksasie podczas restartu instalacji izomeryzacji. 15 pracowników poniosło śmierć, a 180 osób zostało poszkodowanych. Wszystkie ofiary śmiertelne i wiele osób poszkodowanych znajdowało się bezpośrednio w przyczepach (kontenerach) lub w ich pobliżu; zostały one umiejscowione przy instalacji izomeryzacji jako zaplecze prac remontowych na innych instalacjach. Przelana została kolumna destylacyjna i przekroczono dopuszczalne ciśnienie. Zawór upustowy otworzył się uwalniając gorące węglowodory poprzez komin upustowy do atmosfery. To nie był pierwszy przypadek uwolnienia z kolumny upustowego, ale czas uwalniania był znacząco dłuższy. Powstała w ten sposób palna chmura parowa uległa zapłonowi powodując ogromny wybuch.

To zdarzenie uwydatnia znaczenie lokalizacji zasiedlonych budynków, zarówno stale jak i okresowo, w stosunku do bardzo niebezpiecznych instalacji procesowych. W odpowiedzi na troskę ze strony przemysłu i społeczeństwa American Petroleum Institute (API) stworzył lub zaktualizował dwie Zalecane Praktyki (Recommended Practices) dotyczące zarządzania zagrożeniami związanymi z budynkami stałymi (RP752) i przenośnymi (RP753).

Co możesz zrobić?

Można by pomyśleć, że rozmieszczenie obiektów i lokalizacja zasiedlonych budynków to zmartwienie tylko dla zarządzających podczas gdy wiele mogą wnieść osoby pracujące na instalacji, na przykład:

- Zapoznaj się z opracowaniami dotyczącymi rozmieszczenia obiektów na twojej instalacji. Dowiedz się, w których obszarach na instalacji nie wolno umieszczać budynków okresowych. Upewnij się, że każda zmiana dotycząca lokalizacji budynku czy funkcjonowania instalacji w pobliżu zasiedlonych budynków jest gruntownie oszacowana w zakładowym procesie Zarządzania Zmianami [Management of Change (MOC)].
- Zwróć uwagę na różnice pomiędzy opracowaniami dotyczącymi rozmieszczenia obiektów i faktycznym sposobem użytkowania budynków. Na przykład

zarządzający mogą uważać, że lokalny barak kontrolny na instalacji jest rzadko wykorzystywany podczas gdy operatorzy wiedzą, że w rzeczywistości jest on regularnie zajęty przez długie okresy czasu.

- Nie szukaj schronienia przed potencjalną eksplozją w budynkach, które nie zostały zaprojektowane przeciwwybuchowo. Podczas eksplozji powstaje fala ciśnienia i budynki, które nie zostały zbudowane tak by wytrzymać eksplozję zostaną raczej mocno uszkodzone lub całkowicie zniszczone. Poszkodowani będą raczej z uwagi na zawalenie się budynków niewytrzymałych na wybuch niż z uwagi na takie samo ciśnienie fali na przestrzeni otwartej.
- Jeżeli tylko dowiesz się o uwolnieniu palnej substancji, która może utworzyć palną chmurę gazową, przystąp do realizacji zakładowych procedur awaryjnych, uwzględniając alarmową sygnalizację ewakuacyjną, by zagwarantować ewakuację osób niepowołanych z instalacji procesowych i pobliskich budynków.
- Zagwarantuj, że osoby niepowołane nie mają wstępu na teren instalacji podczas niebezpiecznych operacji, na przykład włączania instalacji do ruchu, awaryjnego wyłączenia, zaburzeń procesowych na instalacji.
- Domagaj się by zaburzenia procesowe, które doprowadziły do uwolnienia niebezpiecznych substancji zostały właściwie przeanalizowane i aby podjęto właściwe działania korygujące.

Bądź pewnym, że zasiedlane budynki są bezpieczne!